

Jordbrukspolitisk lägesöversikt

Helsingfors 17.2.2010

Jouni Lind/JSM

jouni.lind@mmm.fi, tfn 09-160 53323

Presentationens innehåll

- Stödpolitiken under de närmaste åren
- CAP efter år 2013
- Förbättring av jordbrukets lönsamhet
- Främjande av livsmedelsproduktionen

Stödpolitiken under de närmaste åren (1/4)

Av EU finansierade direkta stöd

- Besluten fram till slutet av år 2013
- Kommissionens godkännande av de nationella besluten om hälsokontrollen väntas under våren

Nationella stöd

- Besluten i regel fram till slutet av år 2013

Stödpolitiken under de närmaste åren (2/4)

Jordbrukets miljöstö

- Ändringarna i landsbygdens utvecklingsprogram gällande specialstödsavtalet om betesgång och tilläggsåtgärden extensiv vallproduktion i region C till kommissionen. Mål: i kraft år 2011
- Uträkning av näringsbalansen tas in bland miljöstödet basåtgärder år 2012 (beredningen inleddes i början av året)
- Mer riktat i framtiden
- Betydelsen av gårdsspecifik rådgivning (jfr TEHO-projektet)

Stödpolitiken under de närmaste åren (4/4)

Investeringsstöd

- Enligt beräkningarna räcker anslagen år 2010
- Ansökan om stöd för utbyggnadsinvesteringar inom svin- och fjäderfäsektorn – tidsplanen?
- Först ändras bestämmelserna om understött byggande av svinhus (djurens välbefinnande beaktas allt bättre)
- År 2009 utredningar om djurskyddsbestämmelsernas nivå i Finland och fem andra EU-länder. Därtill en utredning om byggande av svinhus i Finland, Sverige och Danmark

Vilka reformer i EU:s jordbrukspolitik (CAP) efter år 2013?

Bakgrund: Den globala livsmedelsproduktionens utmaningar

- Befolkningstillväxt (9,2 miljarder människor år 2050, matproduktionen måste ökas med 70 %)
- Har vi tillräckligt med mat och rent dricksvatten
- Klimatförändringen förvärrar bristen på mat och vatten
- Ostabil marknad (kraftiga fluktuationer i efterfrågan, priser och produktionskostnader)
- Målen om minskade utsläpp av växthusgaser från jordbruket
- Användningen av åkrar till produktion av bioenergi
- Lagren av fossila bränslen och livsviktiga mineraler minskar

⇒ Försörjningsberedskapen allt viktigare

CAP:s mål

- Säkra tillgången till högkvalitativa och trygga livsmedel
- Garantera skäliga konsumentpriser
- Upprätthålla jordbruksproduktion i hela Europa
- Garantera landsbygdens invånare en rimlig levnadsstandard
- Förbättra jordbrukets produktivitet
- Stabilisera marknaden
- Slå vakt om landsbygdslandskapet och bevara landsbygdens livskraft
- Bidra till miljöskyddet, bekämpning av klimatförändringen, djurens välbefinnande och produktion av bioenergi

Finlands huvudsakliga riktlinjer när det gäller CAP

- En effektiv gemensam jordbrukspolitik behövs också efter år 2013
- Upprätthållande av en hållbar livsmedelsproduktion som bygger på familjejordbruk även i **de mindre gynnade områdena i EU**
- Bevarande av landsbygdens livskraft och främjande av en balanserad regionutveckling

CAP:s utmaningar och ministeriets ståndpunkter (1/5)

- Jordbruksutgifternas andel av EU-budgeten under tryck
 - JSM: inga ändringar
- På grund av WTO-utvecklingen (ökat tillträde till marknaden och slopande av exportstöd) är det allt mer utmanande att hålla balansen på marknaden
 - JSM: det måste finnas metoder för marknadens utjämning och riskhantering (som bäst diskuteras dessa frågor i EU:s högnivågrupp för mjölk)

CAP:s utmaningar och ministeriets ståndpunkter (2/5)

- Rätten till direkt gårdsstöd: inkomststöd eller produktion av kollektiva nyttigheter (såsom vårdat landsbygdslandskap, vattenskydd och naturens biologiska mångfald)?
 - JSM: gårdsstödet ska bevaras som inkomststabiliserande mekanism, men jordbruket producerar också kollektiva nyttigheter

CAP:s utmaningar och ministeriets ståndpunkter (3/5)

- Direktstödet's interna fördelning mellan stater, regioner och gårdar
 - JSM: Systemet med samlat gårdsstöd borde utvecklas mot en regional mall för enhetligt stöd i alla medlemsländer med beaktande av skillnaderna mellan länderna (kostnader, landets prisnivå osv.)

CAP:s utmaningar och ministeriets ståndpunkter (4/5)

- Djurspecifikt stöd (artikel 68)?
 - JSM: ska finnas också i fortsättningen
- Platsen för landsbygdens utvecklingsstöd: i den andra pelaren, såsom i dag, eller delvis i den första pelaren som nu innehåller direkta stöd och marknadsåtgärder?
 - JSM: i den andra pelaren

CAP:s utmaningar och ministeriets ståndpunkter (5/5)

- Klimatförändringen och miljöskyddet
 - JSM: Jordbrukets miljöstödd ska också i fortsättningen vara uppmuntrande, men ska utvecklas i en mer målinriktad riktning för att öka effekten
 - Landsbygdens utvecklingsåtgärder för att bekämpa och anpassa sig till klimatförändringen

Tidsplan

- Kommissionens meddelanden om CAP efter år 2013 och finansieringsramen väntas under andra halvåret 2010
- Förslagen till lagstiftning år 2011
- Mål: besluten år 2012

Lissabonfördraget

- Medbeslutandeförfarandet gäller nu också jordbruket och besluten fattas i huvudsak tillsammans med EU-parlamentet
 - Jordbruksrådet som består av EU:s jordbruksministrar beslutar utan parlamentets godkännande endast om priser, stödbelopp, avgifter och kvantitativa begränsningar
- ⇒ Det är allt viktigare att Finland gör sin röst hörd i EU-parlamentet också när det gäller jordbruksfrågor
- OCH Finlands särskilda problem borde lösas tillsammans med kommissionen redan under det förberedande arbetet

Förbättring av jordbrukets lönsamhet (1/2)

Skattepolitiska insatser, t.ex.:

- Höjd återbäring av accis på brännolja och el från 1.6.2009
- När det gäller 2010 års beskattning ges näringsidkaren möjlighet att välja att hela företagsinkomsten beskattas som förvärvsinkomst
- Vinsten vid försäljning av åkermark skattefri en viss tid (kräver EU:s godkännande)

Förbättring av jordbrukets lönsamhet (2/2)

Andra åtgärder utöver stödpolitiken, t.ex.:

- Under denna regeringsperiod ska till Gårdsbrukets utvecklingsfond överföras totalt 270 miljoner euro
- Utvidgning av möjligheten att bevilja räntefria statslån för viss tid från början av år 2009
- Ytterligare medel för ägoregleringar
- Stöd till byggande av bredbandsförbindelser delvis med hjälp av Gårdsbrukets utvecklingsfonds medel

Främjande av livsmedelsproduktionen

- Programmet för främjande av finländsk matkultur pågått sedan år 2008
- Arbetet med en nationell strategi för livsmedelsekonomi pågått sedan år 1996, nu omorganisering
- EU-medel och nationella medel för säljfrämjande åtgärder
- Stöd till forskning, rådgivning och utbildning (Makera + medlen för landsbygdsutvecklingsprogrammet samt nationella medel)
- Stöd t.ex. för småskalig förädling (landsbygdsutvecklingsprogrammets medel)

Den nationella livsmedelsstrategin (1/2)

- Beredningen inleddes år 2008
- Styrgruppen tillsattes 20.11.2009, ordförande: bergsrådet Simo Palokangas
- Arbetsgruppens mandattid går ut 15.6.2010
- Till riksdagen hösten 2010
- Täcker hela livsmedelssektorn: alla relevanta politiksektorer från folkhälsa till utvecklingssamarbete

Den nationella livsmedelsstrategin (2/2)

- Man söker svar på t.ex. följande frågor:
 - På vilken nivå ska Finlands försörjningsberedskap ligga och hur tryggar man denna nivå?
 - Vad ska man göra för att bekämpa och anpassa sig till klimatförändringen?
 - Hur tryggas den inhemska livsmedelsekonomins lönsamhet och konkurrenskraft? Hur profilerar sig produktionen i hemlandet och vid import (*t.ex. salmonellafrihet, gmo-frihet, ansvarsfullhet, djurens välbefinnande, ekologisk produktion?*)

Utveckling av bioenergi

- JSM bidrar till främjande av bioenergi och energieffektivitet bl.a. genom
 - gårdarnas energiprogram
 - stöd för byggande av biogasanläggningar
 - stöd för drivning av energivirke
- Inmatningstariff år 2011 (biogas och vind)
- Arbets- och näringsministeriet utnämnt utredare av bioetanolfrågor

Vad borde man göra för att utveckla marknaden?

- Producenternas marknads- och inköpssamarbete (andelslag)
- Man har inte dragit nytta av mervärdet (t.ex. biffkött, lammkött, ekologiska livsmedel, specialkvaliteter hos spannmål)
- Mer kontraktproduktion inom spannmålsproduktion
- Olje- och proteingrödor i stället för överproduktion av foderspannmål
- Borde Svanflaggan utvecklas till ett nationellt kvalitetsmärke?

